

Nr 31.

Af herr **Larsson, Knut**, om utbetalning af skadestånd för förluster genom en i juli 1904 utbruten skogsbrand å Apertins och Ilbergsbyns hemmans marker.

Den 14 juli 1904 kl. 11.30 f. m. utbröt i närheten af Kils järnvägsstation i Värmland en större skogsbrand å Apertins och Ilbergsbyns hemmans marker, hvarvid cirka 225 hektar skogsmark härjades och förstördes.

Det är genom vittnesförhör fullt konstateradt, att elden utbröt i ett gammalt, torrt sleepersupplag, beläget intill rälsen å statens järnvägsbank — att elden antände järnvägsstängslet och därifrån spred sig till den därintill belägna skogen, tillhörig Apertins och vidare Ilbergsbyns hemman inom Kils socken, hvarvid härjades ofvan nämnda skogsareal.

Stark torra och blåst rådde, hvadan släckningsarbetet i hög grad försvårades, och oaktadt såväl ortsbefolkningen som militär från Värmlands regementen uppbådats, så var det med största ansträngningar det lyckades begränsa elden till ofvan angifna areal.

Stora sammanhängande skogsmarker voro dessutom hotade.

Det är vidare genom vittnesförhör konstateradt, att lokomotiv hade passerat förbi sleepershögen c:a 1 $\frac{1}{4}$ timme, innan elden observerades — att lokomotivet samma dag antändt på flera ställen mellan Kils och Skåre stationer — att intet vittne observerat någon obehörig person i närheten af sleepersupplagen nämnda dag.

Sedan polisförhör om brandens uppkomst hållits i vederbörlig ordning och oaktadt därvid bevisats, att elden uppstått i sleepersupplaget på järnvägens område och därifrån spridt sig till skogen, så har järnvägsstyrelsen ej ansett sig kunna utbetala skadestånd till markägarna, antagligen på den grund att intet vittne närvarit och sett lokomotivet förorsaka antändningen.

Markägarna ansågo sig därför nödgade öppna rättegång mot statens järnvägar, hvilken rättegång nu afslutats och föreligga utslag från häradsrätt, hofrätt och högsta domstolen.

Gemensamt för dessa samtliga utslag är uti motiveringen anfördt, att stor sannolikhet finns för att elden uppkommit från lokomotivet, som passerat sleepersupplaget — men att det ej är bevisadt. På den grund har någon skadeersättning ej beviljats.

Dock har uti hofrätten en ledamot velat tillerkänna ägaren af Apertin 14,027: 80 kr. i skadestånd samt 1,300 kr. i rättegångskostnader.

I högsta domstolen ha tre af de sju justitieråden likaledes velat tilldöma ägaren af Apertin 14,027: 80 i skadestånd samt 1,300 kr. i rättegångskostnader.

Samtliga handlingar i målet skola tillhandahållas.

Uppskattningen af brandskadan har af flere sakkunnige skett, och vidkommande enkefru Öman som ägare af Apertin med den största brandskadade arealen, eller 143,86 hektar, har dels en ledamot i hofrätten dels ock tre justitieråd af sju i högsta domstolen velat döma järnvägsstyrelsen att till henne utgifva ett skadestånd af kronor 14,027: 80 samt tillerkänna henne 1,300 kr. i rättegångskostnader.

Samtliga skadestånd för brandskadan skulle då utgöra:

Enkefru Öman för Apertins hemman	143.86 hektar	...	kronor	14,027: 80
B. E. Olsson, Ilbergsbyns	16.61	»	»	1,292: —
N. E. Ekman	29.23	»	»	2,067: —
G. Nilsson	9.26	»	»	466: —
Aug. Johansson	16.00	»	»	697: —
And. Jansson	9.97	»	»	860: —
				224.93 hektar... kronor 19,409: 80

I det läge frågan nu befinner sig, har jag velat framdraga den samma för Riksdagen, som torde kunna, med stöd af den bevisning, som under rättegången framkommit, och för öfrigt stödd på moraliska skäl, träda emellan och hjälpa dem, som genom branden lidit så stora förluster.

Allt för ofta åstadkommer järnvägsdriften genom eldsvåda stora skador för den enskilde egendomsägaren utefter järnvägslinjerna; och vi se huru domänstyrelsen i dessa dagar öfverlagt om bästa sättet att förebygga dylika olyckshändelser.

Det kännes tröstlöst för den enskilde ägaren att vara så helt beroende af en sträng juridisk bevisning för utfående af skadestånd, då

det ju sällan finnes vittnen att tillgå i de ödsliga marker, som så ofta korsas af järnvägslinjerna.

Särskildt har föreliggande fall väckt stor förstämning inom orten, då det är en utbredd mening, att järnvägsdriften varit skulden till den stora skogsbranden, och att statens järnvägar vore skyldig, enl. § 5 i lagen angående ansvarighet för skada i följd af järnvägsdrift af den 12 mars 1886, ersätta skadan för branden.

På grund af hvad jag ofvan anfört, hemställer jag vördsamt,

att Riksdagen måtte besluta att af medel, som Riksdagen bestämmer, utbetala ett belopp af kronor 19,409:80 till de personer och enligt den fördelning, som ofvan angifvits, såsom skadestånd för genom skogsbranden lidna förluster.

Stockholm den 24 januari 1912.

Knut Larsson.

Instämna i motionen:

Aug. Lindh.

K. A. Nilson.

Mauritz Hellberg.

Nr 32.

Af herr **Fahlén m. fl.**, om *åvägabringande af utredning och förslag i fråga om statsunderstöd åt lokala föreningar för svensk hemslöjd.*

Vid sistlidet års riksdag väcktes i bägge kamrarna en motion, hvaruti hemställdes att Riksdagen behagade anvisa ett visst mindre belopp för att, på villkor som af Kungl. Maj:t bestämdes, tilldelas i landet verkande lokala föreningar för svensk hemslöjd.

I motionerna framhölls, hurusom den i synnerhet under de sista åren utbredda verksamheten i syfte att befrämja hemslöjdsarbetet i de olika landsdelarne visat sig uppbygget af ett mycket allmänt intresse. Denna verksamhets syftemål — att väcka och vidmakthålla kärlek till hem och härd, uppsamla och bevara de olika provinsernas kulturella särmärken, skapa intresse för det egna arbetet äfvensom bereda till-